

23 Ιουνίου, 1995

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στίς]

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσείοντες,

v.

COUDOUNARIS FOOD PRODUCTS LTD ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8688).

Συμβάσεις — Νέα σύμβαση (novation) — Προϋποθέσεις καταρτισμού νέας σύμβασης — Πρόθεση αντικατάστασης υφιστάμενης συμφωνίας — Νέα οφειλή.

- 5 Τόκος — Διπλασιασμός αρχικού κεφαλαίου λόγω προσθήκης τόκου — Υπολογισμός τόκου επί του συνολικού ποσού — Παράβαση του περί Τόκου Νόμου του 1977 (Ν.2/77) — Παράνομη χρέωση τόκου — Χρέωση τόκου υπερβαίνοντος το αρχικό κεφάλαιο.
- 10 Novation — Νέα σύμβαση — Προϋποθέσεις αντικατάστασης υφιστάμενης σύμβασης από νέα.

15 Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, επεδίκασε στους εφεσιβλήτους - ενάγοντες £214.165,00σ. σαν ποσό το οποίο οι εφεσείοντες -εναγόμενοι τραπεζικοί οργανισμοί εισέπραξαν κατά παράβαση του περί Τόκου Νόμου του 1977 (Ν.2/77).

20 Το αρχικό χρέος των εφεσιβλήτων - εναγόντων ήταν £574.545,00σ. Με σύμβαση που έγινε μεταξύ των διαδίκων στις 25.2.1982, όταν το ολικό ποσό των οφειλών ήταν £1.149.090,00σ. συμφωνήθηκε ο διαχωρισμός γης της εφεσιβλήτης 1 εταιρείας σε οικοπέδα και η πώληση τους, για εξόφληση των υποχρεώσεων των εφεσιβλήτων - εναγόντων. Οι εισπράξεις από την πώληση των οικοπέδων κατατέθηκαν σε λογαριασμό εισπράξεων στην εφεσείουσα 1 τράπεζα. Συνολικά, κατατέθηκαν 25 £1.363.255,00σ., δηλαδή £214.165,00σ. πέραν των £1.149.090,00σ. που αποτελεί το διπλάσιο της αρχικής οφειλής.

Οι εφεσίβλητοι - ενάγοντες, εισηγήθηκαν ότι οι εφεσείοντες - εναγόμενοι, δεν εδικαιούνται να εισπράξουν οιονδήποτε ποσό πέραν του διπλάσιου της αρχικής οφειλής δηλαδή των £1.149,090,00σ. διότι αυτό θα ισοδυναμούσε με εισπραξη τόκου πέραν του 9% που είναι το ανώτατο επιτρεπόμενο από τον νόμο.

5

Οι εφεσείοντες - εναγόμενοι, υποστήριξαν ότι η συμφωνία ημερομηνίας 25.2.1982 αποτελούσε νέα σύμβαση (novation) και συνεπώς αναγνωρίστηκε από τους εφεσίβλητους - ενάγοντες σαν νέα οφειλή το ποσό των £1.149.090,00σ. και συνεπώς η εισπραξη £214.165,00σ. πέραν αυτού, δεν προέρχεται από επιτόκιο που υπερβαίνει το 9%.

10

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, ήρε ότι δεν καταρτίστηκε νέα συμφωνία και κατάληξε στο συμπέρασμα ότι η σύμβαση ημερομηνίας 25.2.1982 καταστρατηγεί τον περί Τόκου Νόμο του 1977 (Ν.2/77) και είναι συνεπώς άκυρη.

15

Αποφασίστηκε, ότι:

20

(1) Με τη σύμβαση ημερομηνίας 25.2.1982, δε δημιουργήθηκε οποιαδήποτε νέα οφειλή, αλλά επαναλήφθηκε η διατήρηση των αντίστοιχων εξασφαλίσεων για την αρχική οφειλή των £574.545,00σ. και το ανώτατο όριο των τόκων που διεκδικούσαν οι εφεσείοντες - εναγόμενοι μέχρι 25.2.1982 και συνεπώς δεν υπήρξε νέα σύμβαση (novation) αλλά ούτε και πρόθεση για δημιουργία νέας οφειλής.

25

(2) Στη σύμβαση ημερομηνίας 25.2.1982, δεν υπάρχει αναφορά ότι τα δύο ποσά, δηλαδή το αρχικό χρέος και οι διεκδικούμενοι τόκοι προστίθενται για σκοπούς είτε νέας σύμβασης (novation) είτε δημιουργίας νέας οφειλής.

30

(3) Η προσθήκη τόκου 9% στο συνολικό ποσό της οφειλής, είναι παράνομη και άκυρη.

35

(4) Ο τόκος είχε ήδη προστεθεί στην αρχική οφειλή, διότι το αρχικό κεφάλαιο των £574.545,00σ. εχρεώνεται με τόκο από 1.1.1969 με αποτέλεσμα να διπλασιαστεί και η εισπραξη τόκου επί του νέου κεφαλαίου, θα σήμαινε χρέωση τόκου πέραν του 9% το χρόνο, που δεν είναι επιτρεπτό.

40

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

National Bank of Greece SA v. Pinios Shipping Co. No.1 and Another, The Maira [1990] 1 All E.R. 78,

5

Savva v. Ambiza (1967) 1 C.L.R. 24,

The Turkish Bank of Nicosia Ltd v. Cukurova and Others (1977) 1 C.L.R. 233.

10

Έφεση.

Έφεση από τους εναγομένους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Λαούτας, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 20.2.92 (Αρ. Αγωγής 6401/88) με την οποία επιδίκασε στους εφεσίβλητους - ενάγοντες το ποσό των £214.165,00σ.

15

Γ. Κακογιάννης με Δ. Αραούζο, για τους Εφεσείοντες.

20

Χρ. Βάκης με Δ. Βάκη, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

25

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Α. Κούρρης.

30

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Η έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης του πλήρους Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία επιδίκασε στους εφεσίβλητους/ενάγοντες το ποσό των £214.165,00.

Οι εφεσίβλητοι με την αγωγή τους υπ' αριθμό 6401/88 ζητούσαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

35

“Α. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι όλες και κάθε μια ξεχωριστά από τις πρόνοιες και ή συμφωνίες που περιέχονται στην παράγραφο (β) του όρου 13 της μεταξύ των διαδίκων γραπτής συμφωνίας ημερ. 25 Φεβρουαρίου 1982 είναι άκυρες και ή ανεφάρμοστες λόγω παρανομίας και ή αντίθετες και ή σε καταστρατήγηση και ή παράβαση της περί τόκου νομοθεσίας και ή λόγω αοριστίας και ή ως συναφθείσες ή περιληφθείσες κατόπιν ψυχικής πιέσεως και ή λάθους και Διάταγμα του Δικαστηρίου όπως η ρηθείσα παράγραφος (β) διαγραφεί.

40

.....
 Ε. Απόφαση εναντίον των Εναγομένων αρ. 1 έως 5 και υπέρ των Εναγόντων και ή διάταγμα για επιστροφή οποιουδήποτε ποσού το οποίο ήθελε βρεθεί ότι εισπράξαν πέραν του ποσού των £1.149.090 πλέον τόκους προς 9% από της εισπράξεως.” 5

Οι εφεσίβλητοι 1 και 2 είναι Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Οι εφεσίβλητοι 3(α) και (β) ήγειραν την αγωγή ως αντιπρόσωποι των αποθανόντων Λούη Κουδουνάρη και Ντίνου Κουδουνάρη, αντίστοιχα. Ο Λούης Κουδουνάρης απεβίωσε στις 14/2/1971 και ο Ντίνος Κουδουνάρης απεβίωσε στις 10/10/1977. Και οι δύο ήταν οι μόνοι εταίροι του συνεταιρισμού “Οίκος Αριστείδη Π. Κουδουνάρη”. Η εφεσίβλητη 4 ήγειρε την αγωγή ως προσωπική αντιπρόσωπος του αποθανόντα Ντίνου Κουδουνάρη, τέως από τη Λεμεσό. 10 15

Όλοι οι εφεσεύοντες είναι Τραπεζικοί Οργανισμοί που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες σε ολόκληρη την Κύπρο. Ο Γεώργιος Χ’ Γεωργίου ο οποίος ήταν εναγόμενος 6 στην αγωγή και ο οποίος δεν είναι διάδικος ενώπιόν μας, κατά τον ουσιώδη χρόνο ενεργούσε ως παραλήπτης και διαχειριστής της περιουσίας των εφεσιβλήτων Εταιρειών 1 και 2. 20

Κατά ή περί την 4/1/1969 οι εφεσίβλητες Εταιρείες 1 και 2 και ο προαναφερθείς “Οίκος Αριστείδη Π. Κουδουνάρη”, όφειλαν στις εφεσεύουσες Τράπεζες διάφορα ποσά συνολικού ύψους £574.545,00 πλέον τόκους. Στις 24/1/1969 οι πιο πάνω εξέδωσαν προς όφελος των Τραπεζών, διάφορες εξασφαλίσεις, περιλαμβανομένων υποθηκών και ομολόγων κυμενόμενης επιβάρυνσης. Με βάση τα ομόλογα αυτά, οι εφεσεύουσες Τράπεζες διόρισαν παραλήπτη της περιουσίας των εφεσιβλήτων 1 και 2. Την 1/6/1974 τον αντικατέστησαν με τον Γεώργιο Χ’ Γεωργίου, πρώην εναγόμενο 6. 25 30

Στις 25/2/1982 συνομολογήθηκε συμφωνία μεταξύ των διαδίκων για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας της εφεσιβλητης 1, με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των εφεσιβλήτων. Με βάση τη συμφωνία εκείνη, ανατέθηκε σε κάποιον Λούη Αραούζο, ο διαχωρισμός και πώληση οικοπέδων. Διάφορα ποσά από τις πωλήσεις πληρώθηκαν στον πρώην εναγόμενο 6, ο οποίος στη συνέχεια τα κατέθετε στο λογαριασμό εισπράξεων με την εφεσεύουσα 1. Κατά την ημέρα σύναψης της σύμβασης, το ολικό ποσό των οφειλών των εφεσιβλήτων ανερχόταν σε £1.149.090,00 ήτοι το διπλάσιο της αρχικής οφειλής των εφεσιβλήτων. Ο πρώην εναγό- 35 40

μενος 6 εισπράξε κατά διάφορα διαστήματα, ως διαχειριστής της περιουσίας, το ολικό ποσό των £1.363.255,00.

5 Η θέση των εφεσειόντων τόσο ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου όσο και ενώπιόν μας, είναι ότι με βάση τη συμφωνία της 25/2/1982 και ιδιαίτερα του όρου 13(α) και (β), εδικαιούνται να εισπράξουν το ποσό των £214.165,00 που εισπράχθηκε πέραν του £1.149.090,00 που αποτελεί το διπλάσιο της αρχικής οφειλής, πλέον τόκους, ως τόκους επί του πιο πάνω ποσού.

10

Η θέση των εφεσιβλήτων τόσο ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου όσο και ενώπιόν μας, είναι ότι οι εφεσειόντες δεν εδικαιούνται να εισπράξουν οποιοδήποτε ποσό πέραν της αρχικής οφειλής και των τόκων, ήτοι πέραν του ολικού ποσού των £1.149.090,00 καθότι τούτο θα ισοδυναμούσε με εισπράξη τόκου πέραν του 9% που είναι το ανώτατο επιτρεπόμενο από το Νόμο όριο.

15

Οι εφεσειόντες, ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου υποστήριξαν ότι η συμφωνία με ημερομηνία 25/2/1982 αποτελεί νέα σύμβαση (novation) και συνεπώς αναγνωρίζεται από τους εφεσιβλήτους ως νέα οφειλή το ποσό των £1.149.090,00. Παίρνοντας το ποσό τούτο σαν το νέο κεφάλαιο, η εισπράξη £214.165,00 πέραν του ποσού τούτου, δεν αποτελεί επιτόκιο που υπερβαίνει το 9%.

20

25

Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι η επιχειρηματολογία των εφεσειουσών θα ήταν λογικά βάσιμη νοουμένου ότι υπήρξε νέα συμφωνία και ότι με τη συμφωνία εκείνη αναγνωριζόταν ότι το νέο κεφάλαιο ήταν £1.149.090,00. Κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε νέα σύμβαση (novation) μεταξύ των εφεσειουσών και των εφεσιβλήτων.

30

Το σχετικό απόσπασμα της απόφασης αναφέρει τα εξής:

35

“Στην υπό κρίση υπόθεση δεν κατατέθηκε ενώπιον μας οποιαδήποτε προηγούμενη συμφωνία πλην της συμφωνίας ημερ. 25.2.1082. Είναι η πεποίθηση μας ότι το βασικότερο στοιχείο που χαρακτηρίζει τη δημιουργία για το novation ελλείπει. Δεν υπάρχει ίχνος μαρτυρίας από την οποία να τεκμαίρεται ότι η τελευταία συμφωνία αντικατάστησε μια προηγούμενη. Αυτό που υπάρχει ενώπιόν μας είναι μια συμφωνία μεταξύ των Εναγόντων ή άλλων συμβαλλομένων της Ομάδας Εταιρειών Κουδουνάρη στην οποία επιβεβαιώνεται η οφειλή των εταιρειών αυτών και αναφέρονται οι διαδικασίες για αποπληρωμή του.”.

40

Επειδή το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε ότι δεν υπήρξε αντικατάσταση προηγούμενης σύμβασης με τη συνομολόγηση της επίδικης (novation), εξέτασε αν ο όρος της σύμβασης που ενσωματώθηκε στο άρθρο 13 προσκρούει προς τη σχετική νομοθεσία και κατά συνέπεια κατά πόσο είναι άκυρος ως παράνομος ή όχι.

5

Το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η σύμβαση μεταξύ των διαδίκων καταστρατηγεί τον περί Τόκου Νόμο και ως τέτοια είναι άκυρη. Το σχετικό απόσπασμα της πρωτόδικης απόφασης αναφέρει τα εξής:

10

“Εξετάσαμε με περισσή περίσκεψη τη σύμβαση σαν μια ενότητα με ιδιαίτερη έμφαση τον όρο 13(β). Δεν έχουμε αμφιβολία ότι η προσθήκη τόκου 9% στο συνολικό ποσό της οφειλής είναι παράνομη και άκυρη. Ο τόκος ήδη προστέθηκε στην αρχική οφειλή. Τούτο προκύπτει από τη διευκρίνιση των δικηγόρων ότι το αρχικό κεφάλαιο ήτοι £574.545.- εχρεώνεται με τόκο 7.5% από 1.1.1969 με αποτέλεσμα να διπλασιαστεί μέχρι τις αρχές του 1980. Είναι η γνώμη μας ότι αν επιτραπεί η είσπραξη τόκου στο νέο κεφάλαιο, τούτο θα εσήμαινε χρέωση τόκου πέραν του 9% το χρόνο, σαφώς ανεπίτρεπτο. Ο τόκος ήδη προστέθηκε στην αρχική οφειλή. Η σύμβαση μεταξύ των διαδίκων καταστρατηγεί τον περί Τόκου Νόμο και σαν τέτοια είναι άκυρη. Δεν μπορεί μια συμφωνία να έχει τέτοιο χαρακτήρα που να συγκρούεται με την υφιστάμενη νομοθεσία. Αν το αντικείμενο είναι παράνομο δεν νομιμοποιείται με συμφωνία.”.

15

20

25

Οι εισηγήσεις του δικηγόρου των εφεσειουσών Τραπεζών ενώπιόν μας, συνοψίζονται ως εξής:

30

(α) Υπήρξε νέα σύμβαση (novation), μεταξύ των εφεσειουσών και των εφεσιβλήτων ως αποτέλεσμα της οποίας οι εφεσίβλητοι είχαν αντιπαροχή για τη νέα συμφωνία που ήταν οι διευκολύνσεις πληρωμής και παραπέρα χρηματοδοτικές διευκολύνσεις από τις Τράπεζες.

35

(β) Ο περί Τόκου Νόμος του 1977 (Ν. 2/77) δεν απαγορεύει τον ανατοκισμό. Αυτό συνάγεται από την ορθή ερμηνεία των άρθρων 3 και 6 του Νόμου.

40

Νέα σύμβαση (novation) υποδηλοί τη δημιουργία μεταξύ των συμβαλλομένων ή/και άλλων, νέας σύμβασης σε αντικατάσταση της υφιστάμενης. Στο αγγλικό Σύγγραμμα *Cheshire and Fifoot "Law of Contract"*, 7η έκδοση, σελίδα 473 (που αναφέρθηκε και

από το πρωτόδικο Δικαστήριο), αναφέρονται τα ακόλουθα:

5 “Novation is a transaction by which, with the consent of all the parties concerned, a new contract is substituted for one that has already been made. The new contract may be between the original parties, e.g. where a written agreement is later incorporated in a deed; or between different parties, e.g. where a new person is substituted for the original debtor or creditor. It is this last form, the substitution of one creditor for another, 10 that concerns us at the moment. The effectiveness of such a substitution was concisely illustrated by Buller J.:

15 ‘Suppose A. owes B. £100.-, and B. owes C. £100.- and the three meet, and it is agreed between them that A. shall pay C. the £100.-; B.’s debt is extinguished, and C. may recover the sum against A.’”.

20 Επίσης το Αγγλικό Σύγγραμμα Halsbury’s Laws of England, 3η έκδοση, τόμος 8, παράγραφος 460 (το οποίο επίσης αναφέρθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο), κάτω από τον τίτλο “Novation”, αναφέρει τα εξής:

25 “460. Meaning of novation. Novation is, in effect, a form of assignment in which, by the consent of all parties, a new contract is substituted for an existing contract. Usually, but not necessarily (o), a new person becomes party to the new contract, and some person who was party to the old contract is discharged from further liability. The introduction of a new party prevents the new contract from being a mere accord without satisfaction (p), and thus affords 30 a defence to any action upon the old contract (q).

For novation to ensue there must be not only the substitution of some other obligation for the original one, but also the intention or animus novandi (r).”.

35 Δύο βασικά σημεία προκύπτει ότι είναι απαραίτητα για τη δημιουργία νέας συμφωνίας:

- 40 (α) Η ύπαρξη μιας αρχικής συμφωνίας.
 (β) Η διαγραφή των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών, ή του ενός, στην αρχική συμφωνία και η ανάληψη των υποχρεώσεων αυτών από ένα τρίτο μέρος στη νέα συμφωνία.

Επίσης, βασική προϋπόθεση είναι η πρόθεση των μερών για

αντικατάσταση της υφιστάμενης συμφωνίας (animus novandi).

Η νέα όμως συμφωνία ή πράξη δεν συνιστά novation παρά μόνο αν εκφράζεται καθαρά η πρόθεση των μερών ότι η οφειλή από τον Άλφα προς τον Βήτα θα διαγραφεί.

5

Η εισήγηση του συνήγορου των εφεσιβλήτων είναι ότι δεν δημιουργήθηκε οποιαδήποτε νέα οφειλή με τη σύμβαση της 25/2/1982. Η σύμβαση της 25/2/1982 κατά τρόπο σαφή και κατά τρόπο επαναληπτικό αναφέρει τη φύση και την έκταση των οφειλών που θα εξοφλούντο. Δεν δημιουργήθηκε οφειλή για £1.149.090,00 ως νέα οφειλή. Είναι η οφειλή για £574.545,00 χρέη μέχρι 24/1/1969 και το ανώτατο όριο των τόκων τα οποία διεκδικούσαν οι εφεσείνοντες.

10

15

Συμφωνούμε με τη θέση του συνήγορου των εφεσιβλήτων. Για την ύπαρξη νέας σύμβασης πρέπει να συνυπάρχουν δύο στοιχεία. Πρώτα πρέπει να υπάρχει η απαλλαγή από την προηγούμενη οφειλή και η αντικατάστασή της ή με νέα οφειλή ή με νέο οφειλέτη. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, το Δικαστήριο για να δεχτεί ότι υπάρχει αυτή η αλλαγή πρέπει να υπάρχει η πρόθεση για αντικατάσταση ή υποκατάσταση του νέου χρέους με τη διαγραφή του παλαιού χρέους.

20

Στην παρούσα περίπτωση δεν δημιουργήθηκε οποιαδήποτε νέα οφειλή με τη σύμβαση της 25/2/1982. Στη σύμβαση αυτή επαναλαμβάνεται η διατήρηση των αντίστοιχων εξασφαλίσεων για τα δύο ποσά. Είναι η οφειλή για £574.545,00 τα χρέη μέχρι 24/1/1969 και το ανώτατο όριο των τόκων το οποίο διεκδικούσε η Τράπεζα μέχρι της 25/2/1982. Συνεπώς, δεν υπήρξε νέα σύμβαση (novation) αλλά ούτε και πρόθεση για δημιουργία νέας οφειλής. Δεν δημιουργήθηκε οφειλή για νέο ποσό. Εκείνη η οφειλή ήταν το σύνολο των ποσών τα οποία ρητά αναφέρονται στο συμβόλαιο. Και σαφώς αναφέρεται ότι ένα μέρος είναι οφειλές του 1969 και ένα μέρος είναι τόκοι. Σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει αναφορά ότι προστίθενται αυτά τα δύο ποσά για σκοπούς είτε νέας σύμβασης (novation) είτε δημιουργίας νέας οφειλής.

25

30

35

Εφόσον καταλήξαμε ότι δεν υπήρξε νέα σύμβαση (novation) ήτοι αντικατάσταση προηγούμενης σύμβασης με τη συνυπόληψη της επίδικης, το θέμα που χρήζει περαιτέρω εξέτασης είναι αν ο όρος της σύμβασης που ενσωματώθηκε στο άρθρο 13, προσκρούει προς τη σχετική νομοθεσία και κατά συνέπεια είναι άκυρος ως παράνομος.

40

Υποστηρίχθηκε από τους εφεσίβλητους ότι έγινε κατά παράβαση υφιστάμενης νομοθεσίας, στοιχείο που καθιστά τη σύμβαση παράνομη. Τα σχετικά άρθρα του περί Τόκου Νόμου του 1977, Αρ. 2/77 που κατάργησε τον περί Τόκου Νόμο, Κεφ. 150, είναι τα άρθρα 3 και 6. Το άρθρο 3 αναφέρει ότι:

“Το επιτόκιον εφ' οιουδήποτε χρέους ή υποχρεώσεως δεν δύναται να υπερβαίνει το 9% ετησίως.”.

10 Είναι δε παρόμοιο με το άρθρο 2 του Κεφ. 150. Το άρθρο 6 έχει ως εξής:

15 “(1) Το ποσόν το οποίον δύναται να ανακτηθή δι' αγωγής ως καθυστερούμενος τόκος εφ' οιουδήποτε χρέους ή υποχρεώσεως δεν θα υπερβαίνει το ποσόν του αρχικού χρέους ή υποχρεώσεως εν σχέσει προς την οποίαν ο τοιούτος τόκος είναι πληρωτέος.

20 (2) Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου οιαδήποτε διαδικασία προς αναγκαστικήν πώλησιν ιδιοκτησίας προς ικανοποίησιν χρέους δυνάμει των διατάξεων οιουδήποτε εκάστοτε εν ισχύϊ νόμου θα θεωρήται ως αγωγή.”.

25 Το άρθρο 6 είναι παρόμοιο με το άρθρο 3 του Κεφ. 150.

Ο συνήγορος των εφεσιβλήτων εισηγήθηκε ότι υπάρχει σαφής καταστατήρηση των άρθρων αυτών, καθότι όπως είναι διατυπωμένος ο όρος 13 της σύμβασης οι εφεσίβλητοι επιβαρύνονται με τόκους που υπερβαίνουν το υπό του Νόμου επιτρεπόμενο όριο, δηλαδή πέραν του 9%.

35 Ο συνήγορος των εφεσειόντων υποστήριξε ότι ο περί Τόκου Νόμος του 1977 (Ν. 2/77) δεν απαγορεύει τον ανατοκισμό, αλλά απαγορεύει μόνο την είσπραξη καθυστερούμενου τόκου ο οποίος υπερβαίνει το αρχικό κεφάλαιο. Περαιτέρω, εισηγήθηκε ότι το άρθρο 6(1) του Νόμου 2/77 εφαρμόζεται μόνο όταν επιζητείται η είσπραξη τόκου με αγωγή που δεν είναι η περίπτωση στην υπό κρίση έφεση.

40 Το πιο ουσιαστικό επιχείρημα του δικηγόρου των εφεσειουσών Τραπεζών αναφορικά με την ερμηνεία του περί Τόκου Νόμου, είναι η απόφαση του Ανακτοβουλίου των Λόρδων στην *National Bank of Greece SA v. Pinios Shipping Co. No.1 and Another, The Maira* [1990] 1 All E.R. 78. Στην υπόθεση αυτή

αποφασίστηκε πράγματι πως η Τράπεζα μπορούσε να χρεώσει το λογαριασμό του πελάτη με ανατοκισμό πάνω σε συμβατικό χρέος μέχρις ότου το χρέος εξοφληθεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 2/77 το επιτόκιο επί υποχρέωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 9% το χρόνο. Σχετικό είναι και το άρθρο 33(1) του περί Δικαστηρίων Νόμου, 14/60. 5

Έχουμε εξετάσει τη σύμβαση με ημερομηνία 25/2/1982 με ιδιαίτερη έμφαση στον όρο 13(β). Κρίνουμε ότι η προσθήκη τόκου 9% στο συνολικό ποσό της οφειλής, είναι παράνομη και άκυρη. Ο τόκος είχε ήδη προστεθεί στην αρχική οφειλή και τούτο προκύπτει από το γεγονός ότι το αρχικό κεφάλαιο £574.545,00 εχρεώοντο με τόκο από 1/1/1969 με αποτέλεσμα να διπλασιαστεί. Είναι φανερό ότι η είσπραξη τόκου επί του νέου κεφαλαίου θα σήμαινε χρέωση τόκου πέραν του 9% το χρόνο, το οποίο δεν είναι επιτρεπτό. 10 15

Τούτο υποστηρίζεται από την κυπριακή νομολογία και ιδιαίτερα από το σκεπτικό των αποφάσεων *Savva v. Ambiza* (1967) 1 C.L.R. 24 και *The Turkish Bank of Nicosia Ltd. v. Cukurova and Others* (1977) 1 C.L.R. 233. 20

Η απόφαση *National Bank of Greece SA v. Pinios Shipping Co. No.1 and Another, The Maira* (πιο πάνω) επιλαμβάνεται εκτενώς της νομολογίας στην Αγγλία πάνω στο ζήτημα και της ερμηνείας των παλαιών Usury Laws από το 1714, οι πρόνοιες των οποίων ως γεγονός είναι οι ίδιες με του δικού μας περί Τόκου Νόμου. Είναι πρόδηλο όμως, από την απόφαση, πως τα Δικαστήρια προσπάθησαν να πλαγιοδρομήσουν τις πρόνοιες των Usury Laws αναφορικά με τη σχέση πελάτου και Τράπεζας, για να αποφασίσουν πως είναι μέρος της πρακτικής αυτής της σχέσεως, εφόσον συνεχίζεται να επιβάλλεται και να εισπράττεται από τις Τράπεζες ποσό το οποίο είναι αποτέλεσμα ανατοκισμού. Στην ίδια όμως απόφαση, αναφέρεται ότι ο ανατοκισμός είναι παράνομος εάν συνομολογηθεί σύμβαση μεταξύ Τράπεζας και πελάτου που περιέχει πρόνοια για ανατοκισμό. 25 30 35

Η συλλογιστική στην πιο πάνω υπόθεση είναι διαυγής από το περιεχόμενό της. Η δική μας νομολογία όμως, στην οποία έγινε αναφορά πιο πάνω, είναι διαφορετική και η ερμηνεία που έδωσε το Ανώτατο μας Δικαστήριο στον περί Τόκου Νόμο του 1977, δεν συνάδει με ό,τι ελέχθη στην υπόθεση *Pinios* από το Δικαστήριο των Λόρδων. Θα ακολουθήσουμε βεβαίως τη δική μας νο- 40

μολογία που εκφράζει τις ιδιαίτερες περιστάσεις που επικρατούν στη χώρα μας.

5 Για όλους τους πιο πάνω λόγους η έφεση αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος των εφεσειόντων.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.